

GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH THEO TÌNH THẦN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

TRẦN VĂN LONG - NGUYỄN QUỐC CHIẾN
Trường Đại học Vinh

Ngày nhận bài: 16/10/2023; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 30/10/2023; Ngày duyệt đăng: 10/11/2023

ABSTRACT

Strengthening national defense and security and firmly protecting the socialist Vietnamese Fatherland are strategic, important and regular tasks of the Vietnamese revolution. This is one of the issues related to the destiny and future of the nation, so it is always clearly defined in the Party's resolutions through Congresses. The article focuses on clarifying new points in the 13th Congress of the Communist Party of Vietnam on National Defense and Security, thereby proposing a number of recommendations on the issue of defense and security education for Vinh University students in the current period.

Key words: Education, defense, security, 13th Congress, Communist Party of Vietnam.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại hội Đại biểu lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam diễn ra trong bối cảnh thế giới đang trải qua những chuyển biến rất nhanh, phức tạp, khó lường. Trong đó, cuộc cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn đang diễn ra gay gắt so với các giai đoạn trước; cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 tiếp tục diễn ra mạnh mẽ hơn, mở ra những không gian phát triển mới rộng lớn và cả những thách thức mới cho nhân loại, mỗi quốc gia, vùng lãnh thổ, tổ chức và mỗi cá nhân. Hơn thế nữa, đại dịch COVID-19 bùng phát với mức độ và diễn biến khó ai có thể lường trước được những hậu quả nặng nề chưa từng có. Trong bối cảnh đó, Đại hội chính thức khai mạc sáng ngày 26/01/2021, tại Trung tâm Hội nghị quốc gia, Thủ đô Hà Nội với Chủ đề: “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; khơi dậy ý chí và quyết tâm phát triển đất nước, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại; tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu để đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành một nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Đối với lĩnh vực Quốc phòng và An ninh, Đại hội XIII đã có những điểm mới nhằm bổ sung rõ hơn, rộng hơn, toàn diện hơn về nhiều vấn đề mới, trên cơ sở kế thừa và tiếp tục phát huy những quan điểm được nêu ra ở các kỳ Đại hội trước. Qua đó góp phần định hướng cho nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới.

II. NỘI DUNG

Thứ nhất, về mục tiêu, nhiệm vụ của Quốc phòng và An ninh

Đại hội XIII, Đảng ta thống nhất về cơ bản với mục tiêu quốc phòng - an ninh của Đại hội XII, nhưng có bổ sung thêm những nhiệm vụ mới nổi lên cần giải quyết. Đó là: “Giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, an ninh con người, an ninh kinh tế, an ninh mạng, xây dựng trật tự xã hội, kỷ cương”. Điểm mới về mục tiêu bảo vệ an ninh quốc gia ở đây là: “bảo vệ con người, an ninh con người” và “xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh” bằng các biện pháp mới hơn, mạnh hơn đó là: “Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị kết hợp với sức mạnh thời đại” để bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững an ninh quốc gia. Đại hội XIII đã bổ sung nội dung “Kết hợp với sức mạnh thời đại” để phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp nhằm bảo vệ Tổ quốc, giữ vững an ninh quốc gia. Một điểm mới trong văn kiện lần này là các nội dung, vấn đề trong mục tiêu, nhiệm vụ của quốc phòng, an ninh được đặt trong một tổng thể chung, có quan hệ chặt chẽ với nhau, không tách rời. Đây là những định hướng quan trọng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Điều 4, Luật Giáo dục Quốc phòng và An ninh năm 2013 chỉ rõ: Mục tiêu giáo dục quốc phòng và an ninh là giáo dục cho công dân kiến thức quốc phòng và an ninh để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dũng nước và giữ nước, lòng tự hào dân tộc, nâng cao ý thức, trách

nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Luật Quốc phòng năm 2018 chỉ rõ: Nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh là giáo dục quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên, người học trong các trường của cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân.

Bên cạnh đó, Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT, ngày 18/3/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo “Ban hành chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và các cơ sở giáo dục đại học” xác định rõ nội dung, chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên gồm 04 học phần, với tổng thời lượng 165 tiết. Trong đó, xác định mục tiêu: sinh viên có kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng và an ninh; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân gắn với thể trận an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; bổ sung kiến thức về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an bảo vệ Tổ quốc.

Dựa vào những căn cứ trên và trên tinh thần Đại hội XIII của Đảng, giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên hiện nay cần cập nhật những điểm mới, bổ sung phù hợp, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Do đó, giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên Trường Đại học Vinh cần trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản, giúp người học nắm chắc, hiểu rõ những điểm mới, sự phát triển về tư duy, nhận thức của Đảng về nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Về tư tưởng chính trị, cần giáo dục cho sinh viên nội dung nguyên tắc Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt đối với quốc phòng, an ninh; nhận diện rõ những âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch nhằm chống phá Đảng, Nhà nước, nhằm xuyên tạc, bóp méo một số giá trị lịch sử và thành quả cách mạng của dân tộc ta; kích động, lôi kéo, gây chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc. Từ đó, góp phần định hướng cho người học đẩy mạnh đấu tranh, phản bác các thủ đoạn xuyên tạc, phá hoại của các thế lực thù địch; xác định rõ nhiệm vụ chính trị của sinh viên hiện nay là cùng với toàn Đảng, toàn dân, toàn quân kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ Đảng, Nhà nước, Nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển; chủ động, tích cực tham gia giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội. Cần phải làm cho sinh viên thấm nhuần quan điểm “Bảo vệ Tổ quốc là nghĩa vụ thiêng liêng và quyền cao quý của công dân”, phát huy vai trò là lực lượng hùng hậu, chủ nhân tương lai của đất nước.

Thứ hai, xây dựng lực lượng quốc phòng, an ninh.

Đại hội XIII, Đảng ta khẳng định: “xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu và dân quân tự vệ vững mạnh, rộng khắp trên các vùng, miền, trên biển. Quan tâm xây dựng lực lượng bảo đảm trật tự, an toàn

xã hội cơ sở đáp ứng đòi hỏi của nhiệm vụ giữ gìn an ninh, trật tự ở cơ sở”. Đây là điểm rất mới trong văn kiện lần này, bởi vấn đề xây dựng dân quân tự vệ trên biển được đưa vào văn kiện của Đại hội Đảng để định hướng chỉ đạo xây dựng lực lượng này đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong tình hình mới; thể hiện bước phát triển quan trọng trong tư duy của Đảng ta về xây dựng lực lượng quốc phòng trên biển, nhằm tạo ra lực lượng đủ mạnh để bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc trong mọi tình huống. Tập trung xây dựng lực lượng an ninh ở cơ sở đủ mạnh, đáp ứng đòi hỏi nhiệm vụ giữ gìn trật tự xã hội ở cơ sở. Xây dựng, củng cố đường biên giới trên bộ trên tinh thần hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, nâng cao năng lực thi hành pháp luật của các lực lượng làm nhiệm vụ ở biên giới, hải đảo. Đặc biệt, điểm mới trong văn kiện lần này, Đảng ta đã xác định rõ phương hướng: Xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại; trong đó, tiếp tục nhấn mạnh và chỉ rõ việc xây dựng Quân đội nhân dân và Công an nhân dân “vững mạnh về chính trị”.

Quan trọng quan điểm của Đại hội XIII, trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần phân tích, liên hệ để sinh viên củng cố niềm tin vào sức mạnh của lực lượng vũ trang nhân dân, đủ sức đánh thắng mọi kẻ thù xâm lược. Từ đó, nêu cao trách nhiệm của công dân - sinh viên, sẵn sàng đóng góp công sức, trí tuệ tham gia bảo vệ Tổ quốc khi cần. Bên cạnh đó, biết vận dụng, làm rõ vai trò, vị trí của từng khối ngành, chuyên ngành đào tạo của sinh viên đang học tập, nghiên cứu có thể tham gia vào xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân vững mạnh, nhất

là với các quân chủng, binh chủng, lực lượng được đầu tư tiến thẳng lên hiện đại.

III. KẾT LUẬN

Xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa là nhiệm vụ thiêng liêng của dân tộc, mỗi công dân Việt Nam cần phải nhận thức sâu sắc và nâng cao tinh thần trách nhiệm với Tổ quốc. Với tư cách là “chủ nhân tương lai của đất nước”, là rường cột tương lai của nước nhà, thế hệ trẻ nói chung và sinh viên nói riêng, trong đó có sinh viên Trường Đại học Vinh cần nắm vững những kiến thức và nội dung cơ bản trong yêu cầu, nhiệm vụ, mục tiêu... và trách nhiệm của bản thân đối với lĩnh vực quốc phòng và an ninh. Trên tinh thần quán triệt và triển khai Nghị quyết đại hội XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam sẽ là định hướng đúng đắn đối với nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên hiện nay đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT: Ban hành Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Luật Giáo dục Quốc phòng và An ninh năm 2013.
4. Luật Quốc phòng năm 2018.

GIẢI PHÁP NÂNG CAO...

(Tiếp theo trang 56)

đội lần thứ XI đã xác định: Đổi mới chương trình, nội dung đào tạo theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, phù hợp với từng đối tượng, cấp học; chú trọng rèn luyện bản lĩnh, phương pháp, tác phong chỉ huy, quản lý đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo cho học viên. Đổi mới chương trình, nội dung môn học KTCT phải căn cứ vào mục tiêu, chuẩn đầu ra, khối lượng kiến thức môn học được quy định trong chương trình đào tạo cho từng đối tượng, sát với đòi hỏi thực tiễn nâng cao chất lượng đào tạo của các nhà trường quân đội, đáp ứng được yêu cầu xây dựng quân đội, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN.

Đổi mới phương pháp giảng dạy môn KTCT chính là đổi mới cách thức truyền thụ những tri thức, kinh nghiệm KTCT cho người học, người học tiếp thu một cách thuận lợi, đạt đến mục tiêu chuyên đề hiệu quả nhanh nhất. Đổi mới phương pháp giảng dạy là một trong những yếu tố mang tính đột phá trong đổi mới giáo dục đào tạo trong các nhà trường quân đội giai đoạn hiện nay. Bởi vậy, hệ thống phương pháp dạy học luôn là một nhân tố trọng yếu để thực hiện mục tiêu, mô hình đào tạo, là con đường trực tiếp đưa những nội dung, kiến thức môn học KTCT đến với người học một cách hiệu quả nhất.

Thứ ba, đẩy mạnh và gắn kết hoạt động phương pháp, nghiên cứu khoa học với giảng dạy môn học kinh tế chính trị trong nhà trường quân đội

Trong các nhà trường quân đội, nhất là các học viện, trường sĩ quan thì hoạt động phương pháp, nghiên cứu khoa học và giảng dạy là nhiệm vụ chính trị trung tâm, quan hệ khăng khít với nhau, bổ trợ cho nhau. Đối với giảng viên nói chung, giảng viên KTCT nói riêng, đây là nhiệm vụ thường xuyên, bắt buộc, được tiến hành song cùng, luôn luôn bổ trợ cho nhau, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy môn học KTCT cho các đối tượng đào tạo.

Hoạt động nghiên cứu khoa học là một hình thức hoạt động chủ yếu, thường xuyên mang tính chủ động, sáng tạo và là yêu cầu tất yếu đối với giảng viên trong quá trình giảng dạy môn KTCT trong các nhà trường quân đội hiện nay. Hoạt động này vừa thể hiện rõ đặc trưng của quá trình giáo dục - đào tạo ở học viện, nhà trường vừa là nhu cầu tự thân của đội ngũ giảng viên. Mặt khác, thực tiễn kinh tế - xã hội luôn vận động, phát triển đặt ra những vấn đề mới cả về lý

l luận và thực tiễn cần được nhận thức và lý giải; do đó lý luận KTCT luôn luôn phải được bổ sung phát triển để theo kịp thực tiễn. Quá trình giảng dạy môn KTCT cũng là quá trình giảng viên có sự tìm tòi, khám phá những tri thức mới, thấy được những bất cập trong nội dung, phương pháp giảng dạy, từ đó xây dựng vấn đề để nghiên cứu.

Thứ tư, tiếp tục hiện đại hoá và nâng cao hiệu quả sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ nhiệm vụ giảng dạy môn kinh tế chính trị

Ngày nay, với sự phát triển của các mạng công nghiệp lần thứ tư, nhất là công nghệ thông tin, công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), bùng nổ truyền thông đa phương tiện, có rất nhiều phương tiện hiện đại truyền tải thông tin đến người học. Chính vì vậy, bên cạnh những phương tiện dạy học truyền thống, cần trang bị các phương tiện hiện đại phục vụ dạy học nói chung và dạy học kinh tế chính trị nói riêng như: hệ thống bảng điện tử thông minh, hệ thống máy chiếu, máy tính, âm thanh, mạng nội bộ, mạng internet, các đồ dùng học cụ,... kết nối với hệ thống dữ liệu nội bộ đáp ứng với yêu cầu cung cấp thông tin đa chiều đến học viên.

Tiếp tục triển khai thực hiện chủ trương của Quân ủy Trung ương về chuyên đổi số, hiện đại hóa các nhà trường quân đội, xây dựng nhà trường quân đội thông minh tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Xây dựng hạ tầng số, hệ thống dữ liệu lớn, các phần mềm tra cứu, quản lý thông minh, hệ thống mạng nội bộ gắn với bảo mật, an toàn thông tin. Kết hợp sự đầu tư của Bộ Quốc phòng, đầu tư của các cơ sở đào tạo và công tác xã hội hóa để tăng cường, hiện đại hóa các trang thiết bị mới, đồng bộ cho các nhà trường, đáp ứng với yêu cầu phát triển giáo dục, đào tạo trong bối cảnh mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. V.I.Lênin, Toàn tập, tập 36 (1981), Nxb Tiến bộ Matxcova, tr.523-524
2. V.I.Lênin, Toàn tập, tập 47 (1981), Nxb Tiến bộ Matxcova, tr.248.
3. Hồ Chí Minh Toàn tập, tập 4 (2011), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.7
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII, tập I, II, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Đảng bộ Quân đội (2020), Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020 - 2025, Hà Nội.